

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

ชื่อหนังสือ	Reconstructive Urology
ISBN (e-Book)	978-616-91938-8-3
บรรณาธิการ	ธวัชชัย ทวีมันคงทรัพย์ เอกรินทร์ โชติกวาณิชย์ กมล ภาณุมาตร์ศมี ณัฐพงศ์ ปิณษรี เปรมสันต์ สังข์คุ้ม
จัดทำและเผยแพร่โดย	สมาคมศัลยแพทย์ระบบปัสสาวะแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
จำนวนหน้า	344 หน้า

ISBN: 978-616-91938-8-3

9 786169 193883

คำนำ

สมาคมศัลยแพทย์ระบบปัสสาวะแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ดำเนินการจัดทำหนังสือเพื่อฟื้นฟูความรู้วิชาการแก่สมาชิกสมาคมฯ อย่างต่อเนื่อง โดยครั้งนี้คณะทำงานฝ่ายวิชาการและการศึกษาต่อเนื่องของสมาคมฯ ได้จัดทำหนังสือหัวข้อเรื่อง “Reconstructive Urology”

การผ่าตัดเป็นหัวใจหลักและมีความสำคัญในการดูแลผู้ป่วยระบบปัสสาวะ ถึงแม้ในปัจจุบันจะมีเทคโนโลยีทางการแพทย์มาช่วยในการผ่าตัด เช่น การส่องกล้อง (Endoscopy), การผ่าตัดแบบแผลเล็ก (Laparoscopy) รวมถึงหุ่นยนต์ช่วยผ่าตัด (Robotic surgery) แต่ก็ไม่สามารถครอบคลุมการผ่าตัดได้ทั้งหมด โดยเฉพาะการผ่าตัดแก้ไขโรคซับซ้อนหรือพิการแต่กำเนิด ซึ่งต้องอาศัยศัลยแพทย์ที่มีฝีมือ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงที่เรียกว่า Surgical Craft จึงจำเป็นต้องให้ศัลยแพทย์ระบบปัสสาวะและบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความรู้ ความสามารถอย่างดีในเรื่อง Reconstructive Urology เพื่อประโยชน์สูงสุดในการดูแลผู้ป่วย

คณะผู้จัดทำได้กำหนดเนื้อหาออกเป็นหลายส่วนตามกายวิภาคศาสตร์ คือ ทางเดินปัสสาวะส่วนบน (Upper tract) ประกอบด้วย Pyeloplasty, Ureteral reconstruction ทางเดินปัสสาวะส่วนล่าง (Lower tract) ประกอบด้วย Neo-bladder substitution, Continent pouch, Vesical fistula repair, Urethral reconstruction รวมถึงระบบสืบพันธุ์เพศชาย ประกอบด้วย Peyronie’s disease และ Vasovasostomy นอกจากนี้ยังมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการผ่าตัดปลูกถ่ายไต ประกอบด้วย Kidney harvesting และ transplant techniques โดยมีคณะผู้นิพนธ์ที่เชี่ยวชาญเฉพาะในแต่ละหัตถการจากหลากหลายสถาบันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ เป็นหนังสือที่มีเนื้อหาถูกต้องครบถ้วนทันสมัย เป็นแหล่งอ้างอิงมาตรฐานในวิชาอุโรวิทยา (Urology) ในระดับแพทย์ประจำบ้าน ศัลยแพทย์ นักศึกษา และบุคลากรสาธารณสุขที่สนใจ

ขอขอบคุณคณะผู้นิพนธ์ และกองบรรณาธิการ ประกอบด้วย ผศ.นพ.เอกรินทร์ โชติกวาณิชย์, อ.นพ.ณัฐพงศ์ บิณชรี, ผศ.นพ.กมล ภาณุมาตร์ศรี, รศ.นพ.เปรมสันต์ สังข์คุ้ม รวมทั้งคณะทำงานฝ่ายวิชาการและการศึกษาต่อเนื่องของสมาคมฯ ที่ได้ร่วมกันดำเนินการครั้งนี้จนสำเร็จ หากเกิดประโยชน์อย่างใดจากหนังสือเล่มนี้ ขอมอบความดีแก่คณาจารย์ที่เป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาและวางรากฐานทางยูโรวิทยาอย่างดีตลอดมา

รศ.นพ.ธวัชชัย ทวีมันคงทรัพย์

ประธานฝ่ายวิชาการ

สมาคมศัลยแพทย์ระบบปัสสาวะแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

คำนิยม

Reconstructive Urology เป็นศาสตร์ที่มีประวัติมายาวนาน และมีความสำคัญ เนื่องจากเป็นการรักษา เพื่อให้ผู้ป่วยกลับมาใช้ชีวิตตามปกติ หรือเกือบปกติ และหากโรคนั้นไม่สามารถแก้ไขได้ก็ตาม ก็สามารถทำให้ผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถกลับมาใช้ชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้ โรคต่าง ๆ ที่ต้องอาศัยการแก้ไข อาจจะมีความแตกต่างออกไปบ้าง เปลี่ยนไปตามยุคตามสมัย จากในอดีต ที่เป็นการอักษติดเชื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัณโรค อุบัติเหตุ และความผิดปกติแต่กำเนิด ทำให้สามารถแก้ไขความผิดปกติที่ต่อเนื่องมาจากโรคต่าง ๆ บริเวณไต กรวยไต ท่อไต กระเพาะปัสสาวะ ท่อปัสสาวะได้ ในปัจจุบัน โรคที่ต้องอาศัยบทบาทสำคัญของการแก้ไข มีความหลากหลายมากขึ้น รวมถึงความผิดปกติแทรกซ้อนจากการรักษาโรคอื่น และการแก้ไขความผิดปกติที่เกิดจากการผ่าตัดรักษา มะเร็งในระบบปัสสาวะ

วิชาด้าน Reconstructive Urology ในประเทศไทยได้ริเริ่มมานาน ตั้งแต่อาจารย์รุ่งอาวุธ ซึ่งตัวผมเองที่ได้มีความรู้ทางด้านนี้ และได้คลุกคลีกับ Reconstructive Urology มากกว่า 25 ปี ต้องยกคุณูปการแต่ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์ไพฑูรย์ คชเสนี ท่านอดีตนายกสมาคมศัลยแพทย์ระบบปัสสาวะแห่งประเทศไทยท่านแรก ซึ่งท่านได้นำความรู้จากอังกฤษ มาถ่ายทอดในประเทศไทย ซึ่งท่านให้ความสนใจ ค้นคว้าเพิ่มเติม สอนให้ลูกศิษย์ รุ่นแล้วรุ่นเล่า ออกไปรักษาผู้ป่วยทั่วประเทศ ซึ่งผมเองโชคดีที่ได้มีโอกาสเรียนรู้จากท่านโดยตรง

ผมรู้สึกดีใจที่คณาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ และมีประสบการณ์ ได้ร่วมกันถ่ายทอด วิชาการด้าน Reconstructive Urology ไปสู่ ศัลยแพทย์รุ่นหลัง และได้รวบรวมเป็นตำรา ที่จะสามารถใช้ศึกษา ค้นคว้า และทบทวนต่อไปได้ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์กับผู้สนใจทุกท่าน และส่งผลดีต่อการรักษาผู้ป่วยต่อไป

ศาสตราจารย์นายแพทย์วัชร คชการ

อดีตนายกสมาคมศัลยแพทย์ระบบปัสสาวะแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

รายนามผู้นิพนธ์

กมล ภาณุมาตร์ศรีมี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์
หน่วยศัลยศาสตร์ระบบปัสสาวะ ภาควิชาศัลยศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กวีรัช ตันตวงษ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์
หน่วยศัลยศาสตร์ระบบปัสสาวะ ภาควิชาศัลยศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติพงษ์ พิณรุโสภณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สาขาวิชาศัลยศาสตร์ยูโรวิทยา ภาควิชาศัลยศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

จรัสพงศ์ ดิศรานันท์

นายแพทย์
หน่วยศัลยศาสตร์ระบบปัสสาวะ โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์

ชัญญา วโรภาช

แพทย์หญิง
หน่วยศัลยศาสตร์ทั่วไป ภาควิชาศัลยศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ

ชนธิ์ บุญยะรัตเวช

อาจารย์พิเศษ หน่วยศัลยศาสตร์ระบบปัสสาวะ ฝ่ายศัลยศาสตร์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
แพทย์ที่ปรึกษา กลุ่มงานศัลยกรรม สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี

ชินเขต เกษสุวรรณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สาขาศัลยศาสตร์ระบบปัสสาวะ ภาควิชาศัลยศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

ฐิติภัท หาญสมวงศ์

อาจารย์
สาขาวิชาศัลยศาสตร์ยูโรวิทยา ภาควิชาศัลยศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

ณัฐพงศ์ บินษริ

อาจารย์
หน่วยศัลยกรรมระบบปัสสาวะ กองศัลยกรรม
โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

ธเนศ ไทยดำรงค์

นายแพทย์เชี่ยวชาญ
งานศัลยศาสตร์ระบบทางเดินปัสสาวะ กลุ่มงานศัลยศาสตร์
โรงพยาบาลราชวิถี กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

ธีรยุทธ ตั้งไพฑูรย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์
หน่วยศัลยศาสตร์ระบบปัสสาวะ ภาควิชาศัลยศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ

เปรมสันต์ สังข์คุ้ม

รองศาสตราจารย์
สาขาศัลยศาสตร์ระบบปัสสาวะ ภาควิชาศัลยศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

พีร์ พบพาน

อาจารย์
หน่วยศัลยศาสตร์ระบบปัสสาวะ ฝ่ายศัลยศาสตร์
โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

ภควัฒน์ ระมาตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สาขาวิชาศัลยศาสตร์ยูโรวิทยา ภาควิชาศัลยศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

วลีรัตน์ เศวตสุทธิพันธ์

อาจารย์
หน่วยศัลยศาสตร์ยูโรวิทยา ภาควิชาศัลยศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วัฒน์ชัย รัตนพรสมปอง

อาจารย์
สาขาศัลยศาสตร์ระบบสืบสาวะ ภาควิชาศัลยศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

วิรัตน์ เวียงสุภณา

นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ
โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี

ศิรส จิตประไพ

อาจารย์
สาขาวิชาศัลยศาสตร์ยูโรวิทยา ภาควิชาศัลยศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

ศิวัฒม์ ภูริยะพันธ์

อาจารย์
หน่วยศัลยศาสตร์ระบบสืบสาวะ ภาควิชาศัลยศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สาธิต ศิริบุญฤทธิ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์
หน่วยศัลยกรรมระบบสืบสาวะ กองศัลยกรรม
โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

สารบัญ

บทที่ 1	ศัลยกรรมตกแต่งกรวยไตแบบเปิด	1
	Open Pyeloplasty	
	<i>ชนธิร์ บุญยะรัตเวช</i>	
	<i>พีร์ พบพาน</i>	
บทที่ 2	การผ่าตัดกรีดเปิดกรวยไต	13
	(การผ่าตัดผ่านผิวหนังและการผ่าตัดผ่านทางท่อไต)	
	Endoscopic technique	
	(antegrade and retrograde endopyelotomy)	
	<i>ชินเขต เกษสุวรรณ</i>	
บทที่ 3	การผ่าตัดผ่านกล้องเพื่อตกแต่งแก้ไขภาวะอุดตันบริเวณกรวยไต	37
	Laparoscopic Pyeloplasty	
	<i>ธเนศ ไทยดำรงค์</i>	
บทที่ 4	การผ่าตัดภาวะการอุดตันบริเวณกรวยไตด้วยหุ่นยนต์ช่วยผ่าตัด.....	56
	Robot-assisted Laparoscopic Pyeloplasty	
	<i>กมล ภาณุมาตร์คีมี</i>	
บทที่ 5	การผ่าตัดซ่อมสร้างท่อไตส่วนบน	69
	Proximal Ureteral Reconstruction	
	<i>วัฒน์ชัย รัตนพรสมปอง</i>	
	<i>วิรัตน์ เวียงสุภณา</i>	
บทที่ 6	การผ่าตัดซ่อมสร้างท่อไตส่วนปลาย	86
	Distal Ureter Reconstruction	
	<i>ณัฐพงศ์ ปิณชรี</i>	
บทที่ 7	การทดแทนด้วยกระเพาะปัสสาวะใหม่.....	117
	Neobladder Substitution	
	<i>สาธิต ศิริบุญฤทธิ์</i>	

บทที่ 8	ที่กักเก็บน้ำปัสสาวะร่วมกับทางสวนผ่านทางผิวหนัง.....	183
	Continent Pouch with Cutaneous Stoma	
	<i>กิตติพงษ์ พิณสุโสภณ</i>	
บทที่ 9A	การผ่าตัดแก้ไขโรครูทะลุระหว่างกระเพาะปัสสาวะและช่องคลอดผ่านทางช่องคลอด	193
	Transvaginal Closure for Vesicovaginal Fistula	
	<i>ภาควัฒน์ ระมาตร์</i>	
บทที่ 9B	การผ่าตัดแก้ไขโรครูทะลุระหว่างทางเดินปัสสาวะส่วนล่างและทวารหนักที่เกิดภายหลัง.....	202
	Surgical Treatment for Acquired Rectourinary Fistula	
	<i>ภาควัฒน์ ระมาตร์</i>	
บทที่ 10	Anti-incontinence Surgery	213
	<i>จรัสพงศ์ ดิศรานันท์</i>	
บทที่ 11	การผ่าตัดแก้ไขภาวะทางออกกระเพาะปัสสาวะอุดตันในเพศหญิงจากภาวะพังผืดรัดท่อปัสสาวะ	224
	Surgical Treatment for Anatomical Female Bladder Outlet Obstruction from Periurethral Fibrosis	
	<i>ภาควัฒน์ ระมาตร์</i>	
บทที่ 12	ท่อปัสสาวะส่วนหน้าตีบ	236
	Anterior Urethral Stricture	
	<i>ธีรยุทธ ตั้งไพฑูรย์</i>	
	<i>วลีรัตน์ เศวตสุทธิพันธ์</i>	
	<i>ชนัญญา วโรภาส</i>	
บทที่ 13	การแก้ไขความผิดปกติท่อปัสสาวะส่วนหลัง	257
	Posterior Urethral Reconstruction	
	<i>ฐิติภัท หาญสมวงศ์</i>	
บทที่ 14	ถุงงอกจากผนังท่อปัสสาวะในเพศหญิง.....	271
	Female Urethral Diverticulum	
	<i>วลีรัตน์ เศวตสุทธิพันธ์</i>	
บทที่ 15	การรักษาโรคพีโรนิตัววยวิธีการผ่าตัด	291
	Surgical Therapy for Peyronie's disease	
	<i>เปรมสันต์ สังข์คุ้ม</i>	

บทที่ 16	Vasovasostomy and Vaso-epididymostomy.....	303
	<i>กวีรัช ตันติวงษ์</i>	
บทที่ 17	การผ่าตัดจัดเก็บไตจากผู้บริจาคสมองตาย.....	305
	<i>ศิววัฒน์ ภูริยะพันธ์</i>	
บทที่ 18	Kidney Transplantation (Vascular Anastomosis and Re-implantation)	318
	<i>ศิรส จิตประไพ</i>	
ดัชนี	330
Index	331